

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023 – 2024/2025
(skrajne daty)

Rok akademicki 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia kultury średniowiecza i renesansu
Kod przedmiotu*	D7/I
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Uniwersytet Rzeszowski Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Muzyki
Kierunek studiów	Instrumentalistyka
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	grupa przedmiotów do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr Teresa Mazepa
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Teresa Mazepa

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30								2
Razem	30								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)
zaliczenie bez oceny – semestr 1

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa znajomość historii Europy oraz najważniejszych kierunków i prądów poszczególnych epok kultury.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Ukształtowanie u studentów kompetencji w zakresie interpretacji zjawisk uniwersaliów kulturowych, tradycji, rozwoju kultur narodowych.
C ₂	Studenci zostaną wyposażeni w umiejętności rozpoznawania krajobrazu kulturowego epoki średniowiecza i renesansu i określenia znaczenia kultury tych epok dla społeczeństwa.
C ₃	Studenci zapoznają się z terminologią odnoszącą się do kultury zachodniego średniowiecza oraz renesansu, rozumieją ich złożoność.
C ₄	Studenci zapoznają się z poglądami literatury przedmiotu i podstawowymi źródłami odnoszącymi się do najważniejszych przejawów średniowiecznej i renesansowej kultury.
C ₅	Studenci zapoznają się z nadrzędną rolą rozwoju nauki i wpływu kościoła i religii w kształtowaniu się tożsamości kulturowej Europejczyków
C ₆	Studenci zapoznają się z różnorodnością kulturową Europy i Polski oraz jej wielkim dziedzictwem kulturowym.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka: zna wybrane źródła do badania dziejów kultury średniowiecza i renesansu oraz terminologię związaną z ww. epokami	K_Wo1
EK_02	posiada wiedzę dotyczącą wykorzystywania dostępnych źródeł informacji, materiałów dotyczących zagadnień kultury średniowiecza i renesansu; umie samodzielnie korzystać z technologii informacyjnej, multimediiów i zasobów Internetu w zakresie poszukiwania materiałów dotyczących zagadnień kultury omawianych epok	K_Wo4
EK_03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu życia kulturalnego w epoce średniowiecza i renesansu oraz zróżnicowanych form jego przejawów, rozumie znaczenie i specyfikę kultury średniowiecza i renesansu, identyfikuje zjawiska kultury ww. epok na przykładzie prezentowanych i analizowanych w trakcie wykładu świadectw kultury	K_W10
EK_04	posiada umiejętność komunikowania się (ustnie i pisemnie) z zastosowaniem podstawowej terminologii oraz pojęć właściwych dla nauk humanistycznych	K_U10

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_05	potrafi z wykorzystaniem elementarnych narzędzi warsztatu naukowego, prawidłowo i swobodnie operować wiedzą dotyczącą kultury średniowiecza i renesansu; samodzielnie opracowuje wybrane zagadnienia z zakresu treści programowych przedmiotu	K_U11
EK_06	ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej; analizuje, interpretuje, formułuje własne opinie, podejmuje próby krytycznego osądu różnorodnych informacji dotyczących zagadnień związanych z europejską kulturą średniowiecza i renesansu	K_U15
EK_07	samodzielnie wyszukuje, bada, selekcjonuje, formułuje własne opinie, podejmuje próby krytycznego osądu różnorodnych informacji dotyczących zagadnień związanych z kulturą średniowiecza i renesansu	K_K01
EK_08	wykazuje umiejętność samoanalizy oraz wnioskowania, jest świadomy poziomu swojej wiedzy, na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł wyraża sądy dotyczące zjawisk związanych z problematyką kultury średniowiecza i renesansu; potrafi efektywnie komunikować się w ramach wspólnych przedsięwzięć	K_K04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Podstawowe kategorie i zagadnienia kultury: wprowadzenie do problematyki i aparatury pojęciowej. Podstawowe zagadnienia z zakresu historii kultury.
Periodyzacja historii kultury europejskiego średniowiecza. Dziedzictwo kultury starożytności i załamanie cywilizacji europejskiej na przełomie starożytności i średniowiecza. Kluczowe pojęcia epoki średniowiecza.
Uniwersalizm jako jednolita zasada kultury średniowiecza. Rola kościoła w rozwoju kultury średniowiecznej Europy. Cesarz Konstantyn i Edykt Mediolański. Renesans karoliński. Sztuka epoki średniowiecza: muzyka, teatr, literatura. Średniowiecze w Polsce.
Myślenie średniowiecza oraz intelektualizm epoki: Św. Augustyn i platonizm chrześcijański. Św. Tomasz z Akwinu i arystotelizm chrześcijański: humanizm, <i>ratio</i> . Św. Benedykt i monastycyzm: „cała” osoba - <i>lectio - biblioteka</i> . Idea i powstanie uniwersytetu. Twórcza ekspresja kobiet w średniowieczu: św. Hildegarda z Bingen.
Przemiany społeczno-ekonomiczne i nowe kierunki w myśli i sztuce nowożytnej Europy. Renesans (Odrodzenie) w Europie: humanizm, reformacja i rewolucja druku. Zmiany mentalności, myślenie Renesansu. Reinterpretacje antyku.
Świadomość estetyczna epoki renesansu (Odrodzenia). Klasycyzm jako estetyka twórczych ponowień antyku. Piękno klasyczne: harmonia i proporcja. Nowa, renesansowa hierarchia sztuk, jej znaczenie dla ukształtowania się nowożytnej mentalności artystycznej. Architektura, malarstwo, rzeźba, renesans włoski, renesans na północ od Alp – założenia i podstawy sztuki renesansowej, motywy i tematy przewodnie w poszczególnych dziedzinach sztuki, nowe techniki artystyczne – grafika, malarstwo olejne, freski.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: **wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną** / w zależności od sytuacji epidemiologicznej z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość, **wykład z prezentacją multimedialną z wykorzystaniem OFFICE 365.**

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Sprawdziany śródsesemtralne, kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład
EK_02	Sprawdziany śródsesemtralne, kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład
EK_03	Sprawdziany śródsesemtralne, kolokwia pisemne	wykład
EK_04	Sprawdziany śródsesemtralne, obserwacja w trakcie zajęć kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład
EK_05	Sprawdziany śródsesemtralne, obserwacja w trakcie zajęć kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład
EK_06	Sprawdziany śródsesemtralne, kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład
EK_07	Sprawdziany śródsesemtralne, kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład
EK_08	Obserwacia w trakcie zajęć, sprawdziany śródsesemtralne, kolokwium pisemne - zaliczenie	wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na koniec semestru zaliczenie bez oceny:
na podstawie obecności na zajęciach oraz kolokwium pisemnego (10 pytań z wykładu). Praca otrzymuje recenzję prowadzącego.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. *Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, oprac. G. Godlewski, L. Kolankiewicz, A. Mencwel, P. Rodak, Warszawa 2005.
2. Burckhardt J. *Cywilizacja odrodzenia*, Warszawa 2015.
3. *Człowiek średniowiecza* pod red. Jacques'a le Goffa, Warszawa 2000.
4. DUBY G. *Czasy katedr. Sztuka i społeczeństwo 980-1420*, przekład K. Dolatowska, Warszawa 2006.
5. Eco U. *Sztuka i piękno w średniowieczu*, przekł. M. Olszewski, M. Zabłocka, Kraków 1994.
6. Gotyk. *Architektura - rzeźba - malarstwo*, pod red. R. Toman, Köln 2000.
7. Huizinga J. *Jesień średniowiecza*, Warszawa 2003.
8. Kowalczyk S. *Historia kultury*, Lublin 1996.
9. *Kultura Polski średniowiecznej XIV-XV w.*, pod red. B. Geremek, Warszawa 1997.
10. Le Goff J. *Kultura średniowiecznej Europy*, przekład H. Szumańska-Grossowa, Warszawa 2002.
11. Levey M. *Dojrzały renesans*, Warszawa 1980.
12. Levey M. *Wczesny renesans*, Warszawa 1972.

13. *Renesans w sztuce włoskiej. Architektura-rzeźba-malarstwo*, pod red. R. Toman, Köln 2007.
14. Rietbergen P. *Europa – dzieje kultury*, Warszawa 2001.
15. Rzepińska A. *Sztuka świata*, t. 5-7, 2001.
16. Skubiszewski P. *Sztuka Europy łacińskiej od VI do IX wieku*, Lublin 2015.
17. *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, Warszawa 1997.
18. *Sztuka romańska. Architektura-rzeźba-malarstwo*, pod red. R. Toman, Köln 2000.
19. Tatarkiewicz W., *Historia estetyki. T.2. Estetyka średniowieczna*, Warszawa 1988.
20. Wölfflin H. *Podstawowe pojęcia historii sztuki. Problem rozwoju stylu w sztuce nowożytnej*, Gdańsk 2017 (lub e-book).

Literatura uzupełniająca:

1. Białostocki J. *Sztuka cenniejsza niż złoto. Opowieść o sztuce europejskiej naszej ery*, t.1., Warszawa 2013.
2. Kalinowski L. *Sztuka około roku 1400 [w:] Sztuka około 1400. Materiały Sesji SHS*, Warszawa 1996, s. 15-24 .
3. Kłoczowski J., *Młodsza Europa. Europa Środkowo-Wschodnia w kręgu cywilizacji chrześcijańskiej średniowiecza*, Warszawa 1998.
4. Michałowski R. *Historia powszechna. Średniowiecze*, Warszawa 2009.
5. Secomska K. *Mistrzowie i księżęta. Malarstwo francuskie XV i XVI wieku*, Warszawa 1989.
6. Szczur S., *Historia Polski. Średniowiecze*, Kraków 2005.
7. *Sztuka Polska. Renesans i manieryzm*, red. M. Zlat (*Sztuka polska*, t. 3), Warszawa 2008.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej